METSÄTALOUS

Me tiedämme rajan molemmin puolin samat asiat metsistä. Venäläisten tapa ajatella asioista vain eroaa suomalaisten tavasta. **KARJALAN TASAVALLAN LUONNONVARAINMINISTERIÖN EDUSTAJA IVAN IVANOV**

Joustamaton järjestelmä muutoksen esteenä Venäjällä

”Meillä on omassa organisaatiossa vahva tahtotila muuttaa metsänhoitomenetelmiä. Se ei riitä, sillä järjestelmän pitäisi muuttua”, sanoo venäläinen metsätalousinsinööri.

SARI PENTTINEN

CBS Foren -naapurushankkeen koulutukseen osallistuneet venäläiset tutustuivat metsätaimituotantoon Markku Räsäsen (kyykyssä) Tuomiahon taimistolla Outokummussa.

JOENSUU (MT)
”Lainsäädäntö on joustamaton”, jatkaa Metsä Fibre Oy:n tytäryhtiön Metsä Svirin sahan puunkorjuuyrityksessä ZAO Petrovles Podporozhjenissa työskentelevä metsätalousinsinööri **Jelena Baranova**.

Baranova osallistui viime viikolla Joensuun seudulla järjestettyyn CBS Foren -naapuruushankkeen koulutukseen. Hankkeen tavoitteena on löytää uusia ratkaisuja metsätalouden tehostamiseen ja energiapuun käytön lisäämiseen sekä Suomessa että Venäjällä

Myös Lahdenpohjan keskusmetsähallinnon päällikkö ja Karjalan tasavallan luonnonvarainministeriön edustaja **Ivan Ivanov** nimesi järjestelmän muuttamisen yhdeksi venäläisen metsätalouden ja metsänhoidon tärkeimmistä haasteista.

”Me tiedämme rajan molemmin puolin samat asiat metsistä. Venäläisten tapa ajatella asioista vain eroaa suomalaisten tavasta.”

Parempia teitä

Lahdenpohjan hallintopiirin metsäpinta-ala on 162 000 hehtaaria ja laskennallinen hakkuusuunnite 262 000 kuutiometriä. Henkilöstöä on 47 henkeä.

Ivanov kertoo, että 80 prosenttia metsäpinta-alasta on vuokrattu. Hallintopiiri hallinnoi 20:tä prosenttia pinta-alasta.

Varteenotettavia suuria sahoja ei ole, vain pieniä kenttä- ja raamisahoja. Tukkipuista puolet sahataan Lahdenpohjassa, puolet myydään Pietariin ja Suomeen.

Kuitupuu myydään Käkisalmen lastulevytehtaalle, International Paperin Svetogorskin paperitehtaalle ja Suomeen.

”Metsäteollisuus investoi alueeseen sitten, kun tieyhteyksiä on saatu parannettua.”

Heti hyödynnys

Venäjällä joudutaan hyödyntämään luontaisesti syntyneitä ja kasvaneita metsiä hoidettujen sijasta. ”Metsänhoitotöiden ja harvennushakkuiden vähyyden vuoksi menetämme metsien nopean kasvun hyödyt”, sanoo Ivanov.

Metsänvuokraajat hallinnoivat vuokraamaansa aluetta 49 vuotta ja haluavat saada siitä kaiken hyödyn heti.

Suomessa metsävaroja hyödynnetään pitemmällä tähtäimellä ja metsäsuunnittelu on yksilöllisempää yleissuunnittelun sijaan, kuvailee Ivanov.

”Me valvomme, että vuokraajat suorittivat sopimuksiin merkityt hoitotoimenpiteet.”

Metsien terveydentila ja kirjanpainajatuhot ovat huolena myös idässä. Laajojen tuhojen estämiseksi tehdään terveysavohakkuita asiantuntijoiden esityksestä.

Taimia tiheään

Venäjältä puuttuu toimiva tekniikka maanmuokkaukseen, mikä on uudistamisen yksi haasteista. Kaivurimuokkausta ei ole, sanoo Ivanov.

Baranovaa kiinnostivat viikon kestäneen koulutuksen aikana erityisesti suomalaiset metsien uudistamisen menetelmät. ”Tällä hetkellä uudistaminen perustuu paljon maanpinnan rikkomiseen ja luontaisen alikasvoksen hyödyntämiseen”, hän selittää.

Paakkutaimien käyttöä haluttaisiin lisätä, mutta Baranovan organisaation on esimerkiksi tilattava paakkutaimia 300–400 kilometrin päästä. Avojuurisia taimia käytetään yhä paljon. Istutustiheys on 2 500 tainta hehtaarille. Taimimäärä on suuri puutteellisen maanmuokkauksen takia.

Sekä avojuuriset että paakkutaimet tuotetaan valtiollisissa taimitarhoissa.

Istutettavista taimista vain noin 10 prosenttia on kuusia, loput mäntyjä. ”Istutustyövoimaa urakoitsijoilta löytyy kyllä.”

SARI PENTTINEN

Venäläiset tihentävät metsätieverkostoa

JOENSUU (MT)
Ilman nykyistä tiheämpää metsäautotieverkostoa ei Venäjällä ole edellytyksiä tehokkaaseen metsänhoitoon. Ei siis mikään ihme, että venäläiset ovat kiinnostuneita suomalaisten osaamisesta metsäteiden rakentamisessa.

”Alan kursseille on kysyntää”, kertoo Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) tutkija ja CBS Foren -naapurushankkeen projektipäällikkö **Pasi Poikonen**.

Kohta vuoden ajan käynnissä ollut hanke muun muassa tavoittelee parannuksia Karjalan tasavallan tehokkaaseen metsätalouteen ja markkinoi suomalaista metsäosaamista itänaapuriin.

Yksi konkreettinen ponnistus on 600 metrin mittaisen opetuskäyttöön tarkoitetun metsätien valmistuminen Karjalan tasavaltaan.

Viime viikolla Joensuun seudulla järjestettyyn koulutukseen osallistui 23 venäläistä, joista 9 henkilöä edusti jotain tutkimuslaitosta. ”Tavoitteena on tulevaisuudessa tarjota entistä enemmän kaupallista koulutusta.”

Venäläisillä vahva teoria, mutta heikko käytäntö

Poikosen mukaan suomalaisilla on vahva käytännön osaaminen metsäalalta, mutta heikko teoria. Venäläiset taas hallitsevat teorian vahvasti, mutta eivät niinkään käytäntöä.

”Yksi rajat ylittävän koulutuksen ja teknologian siirron haasteista ovat erilaiset käsitteistöt. Esimerkiksi kasvupaikkaluokkia on Venäjällä paljon enemmän kuin Suomessa.”

Kolmivuotisen EU-rahoitteisen hankkeen budjetti on 900 000 euroa.

Ensi vuonna alkaa julkaisutuotanto, sen lisäksi järjestetään uusia koulutusjaksoja sekä Venäjällä että Suomessa.

SARI PENTTINEN

Veteraaniheijastinta myydään taas R-kioskeilla ja osoitteessa www.veteraanit.fi
Heijastimen myyntituotto käytetään itsenäisyytemme puolustajien, nykyisten Sotiemme Veteraanien kotona asumisen tukemiseen.
Sotiemme Veteraanit kiittävät.

Mukana auttamassa
MAASEUDUN TULEVAISUUS
SOTIEMME VETERAANIT
VETERANERNA FRÅN VÅRA KRIG
R kioski

Puiden taudit leviävät pohjoiseen vauhdilla

KARI LINDHOLM

”Tervasroso tappaa nuoria mäntymetsiköitä etenkin Länsi-Lapissa”, kertoo Metlan erikoistutkija, dosentti Risto Jalkanen Rovaniemeltä.

ROVANIEMI
Puiden uudet kasvitaudit kiusaavat metsiä ja metsänomistajia myös Lapissa.

Tautien kirjo kasvoi tänä kesänä, kun lappilaisen metsämännyn riesaksi ilmestyi punavyökariste.

Lapissa taudin oireita havaittiin ensi kertaa vuonna 2006. Nyt tautia esiintyy yleisesti jo Rovaniemen korkeudella.

”Mikäli punavyökariste muuntautuu nykyistä pahemmaksi, se voi vaikeuttaa metsätalouden harjoittamista. Tauti on Eviran seurannassa metsää uhkaavana tulokaslajina”, Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) erikoistutkija, dosentti **Risto Jalkanen** Rovaniemeltä kertoo.

Kanadassa ja Amerikan Yhdysvalloissa punavyökariste tuhoaa varttunutta kontortamäntymetsää tappamalla puista kaikki neulaset.

”Suomessa tauti on toistaiseksi tyytynyt tuhoamaan vanhoja neulasvuosikertoja sulkeutuneissa nuorissa taimikoissa.”

Leppä ruostuu nyt myös Lapissa

Kuluneen kesän aikana Jalkanen havaitsi Lapille uuden kasvitaudin, lepänruosteen.

”Etelä-Suomessa tautia on esiintynyt runsaammin viime vuosina. Alpeilla kasvavissa leppämetsissä on esiintynyt pahojakin tuhoja. Tauti on levinnyt pohjoiseen melkoisella vauhdilla”, Jalkanen luonnehtii.

Lepänruoste ilmenee lepänlehtien alapinnalle keskikesästä alkaen muodostuvina keltaisina pesäkkeinä, jotka laajenevat ja aiheuttavat lopulta lehtien ennenaikaisen varisemisen. Tauti tarvitsee toiseksi isäntäkasvikseen lehtikuusen.

Harmaaleppä on lepänruosteelle selvästi tervaleppää alttiimpi.

Sienen kesäitiöpesäkkeitä on etelässä havaittu myös tervalepällä.

Sienet katajan ja lehtikuusen kimpussa

”Pudasjärveltä, Puolangalta ja Simosta on löytynyt ensi kertaa katajansurmaa”, Jalkanen kertoo.

Tauti tappaa katajan neulasia ja oksia maanpinnasta alkaen ja etenee kohti latvusta. Sairastuneen katajan erottaa helposti. Katajan kuolleiden neulasen koveralla pinnalla näkyy jonossa pieniä itiöpesäkkeitä. Lopulta kataja voi kuolla taudin takia.

Katajansurma on tunnettu Suomessa 1940-luvulta saakka, massiivinen leviäminen alkoi kesien lämmetessä 2000-luvulla.

Viime vuosien uusi tulokastauti pohjoisessa on myös lehtikuusenjuovakariste, jota on toistaiseksi löytynyt vain Lapin lehtikuusikoista.

”Kun lehtikuusen neulaset ovat hädin tuskin saavuttaneet normaalin kokonsa, niiden heleän vihreä väri katoaa nopeasti. Etäältä tarkasteltuna sairastuneet puut vaikuttavat punaruskeilta miltei läpi kesän.”

Tauti voi aiheuttaa tilapäisen neulaskadon ohella myös latvuksen pysyvän harsuuntumisen.

Tauti käpertää koivun lehdet

Vasta kymmenkunta vuotta suomalaisia koivikoita vaivannut koivunkierrelehtitauti käpertää koivujen lehdet ja aiheuttaa niihin laajoja kellertäviä laikkuja myös pohjoisessa.

Taudin aiheuttaa kirsikankierrelehtivirus. Oireilu alkaa yksittäisistä oksista tai latvuksen alaosasta ja nousee parissa vuodessa valtaosaan koivun latvusta.

”Tauti estää yhteyttämistä ja heikentää kasvua, lehdet kellastuvat jo kesällä. Jalostuksella lisätty kasvu menetetään taudin takia, sillä myös koivun sisäinen kasvuprosessi toimii heikommin”, Jalkanen toteaa.

Ensimmäiset oireet ilmenevät toukokuun lopulla, kun osa koivujen lehdistä on täysikasvuisia, ja uudet kasvaimet ovat kasvaneet muutaman senttimetrin. Oireilevat osat ovat elokuussa lähes keltaisia.

Tervasroso surmaa metsiköitä

Mäntytaimikoiden vaikeana riesana etenkin Länsi-Lapissa on tervasroson aggressiiviseksi kehittynyt muoto. Sienitauti leviää metsiköihin nopeasti ja on tartunnan saaneelle puulle tappava.

Metsäntutkimuslaitos ottaa taudin entistä tarkempaan seurantaan ensi kesänä.

Kasvukauden lämpenemisen takia puiden kasvu on nopeutunut, jolloin niiden vastustuskyky eräitä kasvitauteja vastaan heikkenee ratkaisevasti.

”Kasvua kiihdyttää myös voimakkaasti lisääntynyt hiilidioksidin määrä ilmassa, joka osaltaan tuoreuttaa kangasmaat. Lisäystä on ollut 28 prosenttia viimeisten sadan vuoden jaksolla”, Jalkanen kertoo.

KARI LINDHOLM